

Дәйексөз және Дереккөздер тізімі

Қосымша тізімдегі дәйексөздер, дереккөздерге сілтемелер және дереккөздердің сипаттамалары мемлекетаралық стандарттарға сәйкес орындалады:

- МЕМСТ 7.1-2003 «АББІЖ. Библиографиялық жазба. Библиографиялық сипаттама. Жалпы талаптар мен рәсімдеу ережелері» (https://nauka.kz/upload/files/48_GOST_7.82-2001.pdf)
- МЕМСТ 7.5-98 «АББІЖ. Журналдар, жинақтар, ақпараттық басылымдар. Жарияланатын материалдарды баспада рәсімдеу» (https://nauka.kz/upload/files/04_GOST_7.5-98.pdf)
- МЕМСТ «7.23-96 АББІЖ. Ақпараттық басылымдар. Құрылымы және безендіруі» (https://nauka.kz/upload/files/12_GOST_7.23-96.pdf)
- МЕМСТ 7.83-2001 «АББІЖ. Электрондық басылымдар. Негізгі түрлері және шығу мәліметтері» (https://nauka.kz/upload/files/49_GOST_7.83-2001.pdf)

ДЕРЕККӨЗДЕР МЕН СІЛТЕМЕЛЕР ТІЗІМІНДЕГІ ЖАЛПЫ ДӘЙЕКСӨЗ ЕРЕЖЕЛЕРІ ЖӘНЕ REFERENCES

1. Орыс және қазақ тілдеріндегі мақалалар үшін екі блок рәсімделеді – Дереккөздер тізімі және References. Ағылшын тіліндегі жұмыстар үшін – тек References.
2. DOI болған жағдайда міндетті түрде көрсетілуі керек.
3. Интернеттегі дереккөзге белсенді сілтемені (<http://> бастап, толық URL) және кіру күнін көрсетуді ұмытпаңыз.
4. Қажет болған жерде көлбеу (курсиву) және жартылай қалың (полужирному) қаріпке, сондай-ақ аралықтары (интервалов), сызықша (дефисов), сызықшаларды (тире) қолдануда мұқият назар аудару керек. Сызықша беттер ауқымы көрсетілген жағдайда, сонымен қатар – жылдар, ғасырлар арасында (сандар арасында бос орынсыз) және тыныс белгілерінің ережелерінде қарастырылған басқа жағдайларда қолданылады. Сызықша (дефис) орыс, қазақ, ағылшын тілдерінің емле ережелеріне сәйкес байланыстырушы белгі ретінде пайдаланылады.
5. Авторлардың тегі мен аттарын транслитерациялау кезінде оларды транслитерацияланған (E. Fisher-Lichte, P. Davis, F. Nietzsche) емес, түпнұсқа емледе (E. Fisher-Lichte, P. Paci, F. Nitsche) беру керек.
6. Тізім латын, содан кейін кириллица түрінде жазылған дереккөздерден бастап түпнұсқа тілдерінде алфавиттік ретпен келтірілген.
7. Clarivate analytics компаниясының EndNote көмекшісін пайдаланған кезде GOST-numeric стилін таңдау керек. Бұл жағдайда библиографиялық сипаттамалардың соңғы нұсқасында тыныс белгілерін түзету керек (қос сызықшаның (дефис) орнына сызықша (тире): **дұрыс –**, **дұрыс емес --**).
8. Қазақ және орыс тілдеріндегі мақалалардағы References дереккөздер тізімінен кейін орналастырылады және толығымен латын қарпімен рәсімделеді.
  - a) латын әліпбиінен басқа тілдердегі дереккөздер ISO 9-95 стандартының А жүйесі бойынша транслитерацияда келтіріледі (https://nauka.kz/upload/files/45_GOST_7.79-2000.pdf).
  - b) Автоматты транслитерацияға рұқсат етіледі (мысалы – сайтта <https://transliter.ru/autotranslit/>). Кирилл әліпбиімен жазылған славяндық емес дереккөздердің автоматты транслитерациясы кезінде арнайы таңбалардың транслитерациясына ерекше назар аудару керек.

Қазақ тілінің транслитерациялық таңбаларын қоюға арналған кесте:

Қазақша	Ә ә	Ғ ғ	Һ һ	Қ қ	Ң ң	Ө ө	Ү ү	Ұ ұ	І і
ISO 9-95	Á á	Ĝ ĝ	Ң ң	Қ қ	Ң ң	Ô ô	Û ù	Û ù	Ì ì

с) Библиографиялық сипаттамада дереккөздерге арналған References бөлімінде төртбұрышты жақшада ағылшын тілінде емес түпнұсқа тілдің ағылшын тіліндегі белгісі және дереккөз атауының аудармасы, сондай-ақ қажет болған жағдайда оның бөліктері берілген.

д) Библиографиялық сипаттамалардағы барлық қызметтік белгілер, соның ішінде қысқартылған белгілер ағылшын тіліндегі аудармада берілген: редактор – editor, ред. – ed., с. – p. (бет – page), Т. – Vol. (том – volume) және тағыда басқа.

References бөліміндегі транслитерация және библиографиялық сипаттамалардың дұрыс безендіруіне мысалдар

Түпнұсқа:

Тарихи тұлғалар : Танымдық-көпшілік басылым. Мектеп жасындағы оқушылар мен көпшілікке арналған / Құрастырушы Б. Тоғысбаев, А. Сужикова. – Алматы: Алматы кітап, 2009. – 376 б.

Мұхамбетова, А. И. Қазақ дәстүрлі мәдениетіндегі музыкалық шығарманың мәртебесі және импровизация // Дәстүрлі қазақ музыкасы және XX ғасыр / ред. Аманов Б. Ж., Мұхамбетова, А. И. – Алматы: Дайк-Пресс, 2002. – 168–171 б.

References:

Tarihi tұлғalar [*orig. Kazakh: Historical Figures*] : informative public edition. For schoolchildren and the general public / compiled by B. Toğysbaev, A. Sužikova. – Almaty: Almaty kitap, 2009. – 376 p.

Mukhambetova, A. I. Status muzykalnogo proizvedeniâ i improviziâi v tradicionnoj kul'ture kazahov [*orig. Russian: The Status of the Musical Work and Improvisation in the Traditional Kazakh Culture*] // Kazahskaâ tradicionnaâ muzyka i XX vek [Kazakh Traditional Music and the 20th Century] / ed. B. Ž. Amanov, A.I. Muhambetova. – Almaty: Dajk-Press, 2002. – P. 168–171.

Мәтіндегі дереккөздерге сілтемелер

Мәтінде дереккөз туралы айтылған кезде сілтеме автордың (алғашқы екі автордың) тегі немесе дереккөздің атауы, сондай-ақ қажет болған жағдайда бет нөмірі көрсетілген төртбұрышты жақшаларға қойылады. Қайта сілтеме жасау кезінде «сол жерде», «сол сияқты» деген сөздерге жол берілмейді. Мысалы:

Қазіргі күйшілердің шығармашылығындағы батырлық-патриоттық тақырыптағы күйлерді зерттей отырып, С. И. Өтеғалиева жаңа мәдени ортаның композициялық ойлауға әсер етуінің бірнеше аспектілерін ашады [Өтеғалиева]. Ең алдымен, оның жаңаруы «қазіргі заманғы оқиғаларға жауап берумен» байланысты [Өтеғалиева, 188 б].

Бір автордың бірнеше дереккөздеріне сілтемелер болған кезде үтір арқылы сілтемеде жарияланған жылы көрсетіледі. Сондай-ақ, дереккөздің толық немесе қысқартылған атауын көрсетуге болады. Мысалы:

Мәтінде:

[Мұхамбетова, 1976]

[Мұхамбетова, Музыкалық шығарманың мәртебесі...]

[Мұхамбетова, Дәстүрлі музыкалық мәдениет..., 361 б.]

Мәтіннің артында:

Мұхамбетова, А. И. Қазақ халқының аспаптық мәдениеті: Музыка ойнау формаларының дамуы (эволюциясы) аясында бағдарламалық және Генезис: өнерт. канд. дис...автореф../ Әсия Ибадуллақызы Мұхамбетова. – Ленинград, 1976. – 16 б.

Мұхамбетова, А. И. Қазақ дәстүрлі мәдениетіндегі музыкалық шығарманың мәртебесі және импровизация // Дәстүрлі қазақ музыкасы және XX ғасыр / ред. Б. Ж. Аманов, А. И. Мұхамбетова. – Алматы: Дайк-Пресс, 2002. – С. 168–171.

Мұхамбетова, А. И. Қазақтардың дәстүрлі музыка мәдениеті XX ғасырдың әлеуметтік контекстінде // Дәстүрлі қазақ музыкасы және XX ғасыр / ред. Б. Ж. Аманов, А. И. Мұхамбетова. – Алматы: Дайк-Пресс, 2002. – 359–389 б.

Кітап, монография:

- Аюпов, Н. Г. Тәңіршілдік ашық дүниетаным ретінде: монография. – Алматы: Абай атындағы ҚазҰПУ; «КИЕ» баспасы, 2012. – 256 б. – ISBN 978-601-254-587-8.
- Жуйкова, Л. А.; Садыкова, А. А.; Уразымбетов, Д. Д. Наш Александр Селезнев [Біздің Александр Селезнёв]. – 3-ші баспа. түзетілді және толықтырылды. – Санкт-Петербург: Лань; Планета музыки, 2020. – 136 б.
- Котлова, Г. К. Қазақстан композиторлық шығармашылық жанр жүйесіндегі күй. – Алматы: Альянс-2, 2004. – 244 б.
- Родному вузу – наш талант (выпускники-композиторы) / ред. Н. С. Кетегенова. – Алматы: Құрманғазы атындағы Қазақ ұлттық консерваториясы, 2005. – 496 б.
- Сахарбаева, К. Домбыра кафедрасының тарихы. – Алматы: Игілік-group, 2015. – 224 б.
- Sultanova, R. From Shamanism to Sufism: Women, Islam and Culture in Central Asia / Razia Sultanova. – Bloomsbury Publishing, 2011. – 256 p.

Журналдардағы, жинақтардағы мақалалар:

- Есіркеп, Б.; Булбаева, А. Қазақстан композиторларының виолончель аспабына арналған музыкасы // Saryn Art and Science Journal. – 2021. – № 1 (30). – 31–36 б.
- Юнусова, В. Н. Диалог культур и времен в творчестве казахского композитора Актоты Раимкуловой // Музыкатану. – 2022. – № 8. – Б. 13–22. – DOI: 10.25791/musicology.8.2022.1266.
- Юнусова, В. Н. Звуковой мир северокавказского зикра // Музыка в тюрко-мусульманском мире: светское и религиозное: халықаралық ғылыми конференция материалдары, Казань, 14–16 қараша 2018 жыл. – Казань: Н. Г. Жиганов атындағы Казан мемлекеттік консерваториясы, 2022. – 98–106 б.
- Yunussova, V.; Kharuto, A. Computer Sound Analysis of Traditional Music of Transcaucasia and Central Asia // Yearbook for Traditional Music. – 2016. – Vol. 48. – pp. 136–145. – DOI 10.5921/yeartradmusi.48.2016.0136.

Диссертация, рефераттар:

- Бәбіжан, Б. Ж. Жетісудың оңтүстік-батысындағы ән фольклорының қазіргі жағдайы : Философия докторы (PhD) ... диссертациясы / Бағлан Жолдасқызы Бәбіжан. – Алматы, 2022. – 211 б.
- Мұхамбетова, А. И. Қазақ халқының аспаптық мәдениеті: Музыка ойнау формаларының дамуы (эволюциясы) аясында бағдарламалық және Генезис: өнерт. канд. дис. ...автореф./ Мұхамбетова Әсия Ибадуллақызы. – Ленинград, 1976. – 16 б.
- Петров, В. О. Инструментальный театр XX века: история и теория жанра : өнерт. д-ра. дис. ...: 17.00.02 / Владислав Олегович Петров. – Астрахань, 2014. – 444 б.
- Snape, N. Building Bridges: Exploration of Music Analysis Methods in Improvisational Music Therapy Research and Clinical Work: diss. ... PhD in Music / Nerdinga Snape. – Jyväskylä: University of Jyväskylä, 2020. – 70 p. – [digital source] URL: https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/67178/978-951-39-8018-4_vaitos180120.pdf?sequence=1&isAllowed=y [access date: 30.06.2023].

Электрондық дереккөздер:

- Бержапраков Д. Алматыда жаңа музыка шырқалады (С. Бәйтерекөвпен сұхбат) // Жаңа музыкалық газет Musicnews.kz. – 13.10.2016. [электрондық ресурс] URL: <http://musicnews.kz/novejshaya-muzyka-zvuchit-v-almaty-intervyu-s-s-bajterekovym>. [кіру күні 14.10.2016].
- Tutorial: Intabulating Vocal Music into Keyboard Notation // Early Music Sources. – 16.03.2023. [digital source] URL: <https://youtu.be/yWPpIhxaQ9Y> [access date: 30.06.2023].

СУРЕТТЕР, КЕСТЕЛЕР, ДИАГРАММАЛАР ЖӘНЕ ЖАЗБАЛАР

Кестелер, диаграммалар, сұлбалар	
<i>Мәтінде</i>	Орыс композиторларының өмір сүру ұзақтығы 65 жыл (2-ші кестені қараңыз).
<i>Қолтаңба мысалы</i>	2-ші кесте. XIX–XX ғасырлардағы композиторлардың орташа жасы.
<i>Мәтінде</i>	2-ші диаграммада романтизм дәуіріндегі шығармалардың салыстырмалы деректері көрсетілген.
<i>Қолтаңба мысалы</i>	2-ші диаграмма. Романтизм дәуірінің туындылары
Суреттер	
<i>Мәтінде</i>	Коллекция кураторы доктор Рикарда Копалдың айтуынша (4-ші суретті қараңыз), балауыз цилиндрлер жақсы сақталған.
<i>Қолтаңба мысалы</i>	1-ші сурет. Коллекция кураторы, доктор Рикарда Копал. «Қазақ музыкасының тарихындағы алғашқы аудиожазба. Адамдар жолы» фильмінен көрініс.
Фотосуреттер/көркем бейнелер	
<i>Мәтінде</i>	NDT II труппасының орындауындағы И. Килианның қойылымы (2-ші суретті қараңыз). Суреттің авторы: Эня Ларми (Enya Larmit)
<i>Қолтаңба мысалы</i>	«Қара және ақ» қойылымындағы көрініс. Реж. И. Килиан. 2021. – Амстердам, Нидерланды. Суреттің авторы: Эня Ларми (Enya Larmit)
Ноталар	
<i>Мәтінде</i>	Мәтіндегі бұл әуен әр фильмде естіледі (4-ші мысалды қараңыз).
<i>Қолтаңба мысалы</i>	4-ші мысал. Гарри Поттер тақырыбы. Дереккөз: Уильямс, Дж. Гарри Поттер. 2001
Қойылымдар	
<i>Мәтінде</i>	П. Чайковскийдің «Аққу көлі» қойылымы 1877 жылы керемет жетістікке жеткен жоқ (3-ші суретті қараңыз).
<i>Қолтаңба мысалы</i>	П. Чайковский. «Аққу көлі» / балетм. В. Рейзингер. 1877. ЦГАЛИ мұрағаты. Ф. 4. О. 5. Л. 4
Фильмдер	
<i>Мәтінде</i>	К. Тарантино өзінің «Күн батқаннан таңға дейін» фильмінде жұлдыздар құрамын жинады (7-ші суретті қараңыз).
<i>Қолтаңба мысалы</i>	Күн батқаннан таңға дейін / реж. Роберт Родригес; Рөлдерде: К. Тарантино, Х. Кейтель, Дж. Клуни; Paramount Films. – Мәскеу: Премьер-бейнефильм, 2002